

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO

Warszawa, dnia 18 marca 2025 r.

Poz. 2705

UCHWAŁA NR 23.478.2024 KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W WARSZAWIE

z dnia 22 października 2024 r.

w sprawie orzeczenia nieważności uchwały Nr I/16/24 Rady Gminy Szczawin Kościelny z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie ustalenia inkasa za pobór wody, opłaty abonamentowej i odprowadzanie ścieków oraz wyznaczenie inkasentów.

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465) oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325), **Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie, uchwala, co następuje:**

§ 1. Orzeka o nieważności uchwały Nr I/16/24 Rady Gminy Szczawin Kościelny z dnia 7 maja 2024 r., w sprawie ustalenia inkasa za pobór wody, opłaty abonamentowej i odprowadzanie ścieków oraz wyznaczenie inkasentów, z powodu podjęcia uchwały bez podstawy prawnej, co istotnie narusza art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w związku z art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609).

§ 2. Na niniejszą uchwałę Gminie Szczawin Kościelny służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w terminie 30 dni od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie.

Uzasadnienie

W dniu 27 września 2024 r. do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie wpłynęła uchwała Nr I/16/24 Rady Gminy Szczawin Kościelny z dnia 7 maja 2024 r. w sprawie ustalenia inkasa za pobór wody, opłaty abonamentowej i odprowadzanie ścieków raz wyznaczenie inkasentów. Uchwała powyższa została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego z dnia 28 maja 2024 r. pod poz. 5596.

Stosownie do art. 11 ust. 1 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, przedmiotowa uchwała podlega nadzorowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie.

Badając przedmiotową uchwałę, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie ustaliło i zważyło, co następuje.

Z regulacji zamieszczonej w § 2 badanej uchwały wynika, iż Rada Gminy Szczawin Kościelny zarządziła pobór w drodze inkasa za pobór wody, opłaty abonamentowej i odprowadzanie ścieków od osób fizycznych.

Zarządzając pobór w drodze inkasa powyższych opłat, w podstawie prawnej przedmiotowej uchwały przywołano art. 40 ust. 1 oraz art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zgodnie z art. 40 ust. 1 tej ustawy, na podstawie upoważnień ustawowych gminie przysługuje prawo stanowienia aktów prawa miejscowego obowiązujących na obszarze gminy. Przepis ten nie daje delegacji organowi gminy do wprowadzania inkasa opłat za pobór wody i odprowadzanie ścieków. Kompetencje do stanowienia określonych regulacji w aktach prawa miejscowego muszą być określone jasno i ściśle na podstawie normy ustawowej. W kontekście powyższego należy wskazać na wyrok NSA z dnia 11 lipca 2018 r. II OSK 675/18, zgodnie

z którym, cyt. „Każdorazowo w akcie rangi ustawowej zawarte musi być upoważnienie dla lokalnego prawodawcy. Upoważnienie to musi być wyraźne, a nie tylko pośrednio wynikające z przepisów ustawowych. Akty prawa miejscowego nie mogą bowiem być automatycznie wydawane bez wyraźnego upoważnienia ustawowego”. Podobnie: wyrok WSA w Gdańsku z dnia 6 lutego 2019 r. II SA/Gd 726/18, a także wyrok WSA w Gliwicach z dnia 22 grudnia 2021 r. III SA/G 1427/21. Należy podkreślić, iż zarówno w doktrynie, jak również w orzecnictwie, ugruntował się pogląd dotyczący dyrektyw wykładni norm o charakterze kompetencyjnym. Naczelną zasadą prawa jest zakaz domniemania kompetencji. Przepis art. 40 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym upoważnia radę do wydawania aktów prawa miejscowego o charakterze wykonawczym, których zadaniem jest wykonywanie upoważnienia zawartego w ustawie szczególnej, w granicach i zakresie przedmiotowym w nim określonym. Odstąpienie od tej zasady narusza związek formalny i materialny pomiędzy aktem wykonawczym a ustawą, co stanowi istotne naruszenie prawa. Przepisy gminne mogą być wydawane wyłącznie w ramach obowiązujących przepisów wyższego rzędu (Konstytucja, ustawa, rozporządzenie) i w zakresie upoważnień wyraźnie tam udzielonych określonym organom gminy.

Należy wskazać, że zgodnie z art. 7 Konstytucji RP, organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Każda uchwała organu władzy publicznej musi odpowiadać wymogom legalizmu, a zatem musi być zgodna z obowiązującymi przepisami prawa materialnego.

Ponadto w myśl § 134 i § 135 w związku z § 143 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283), podstawą wydania uchwały i zarządzenia jest przepis prawny, który upoważnia dany podmiot do uregulowania określonego zakresu spraw i wyznacza zadania lub kompetencje danego podmiotu. W uchwale zamieszcza się przepisy prawne regulujące wyłącznie sprawy z zakresu przekazanego w przepisie upoważniającym dany organ do uregulowania określonego zakresu spraw.

Zarządzenie poboru opłat w drodze inkasa za pobór wody, opłaty abonamentowej i odprowadzanie ścieków zostało dokonane bez podstawy prawnej.

Zgodnie z ukształtowaną linią orzecniczą sądów administracyjnych, do rodzajów naruszeń przepisów skutkujących nieważnością uchwały organów jednostek samorządu terytorialnego (lub jej części), zaliczyć należy naruszenie: przepisów wyznaczających kompetencje do podejmowania uchwał, podstawy prawnej podejmowania uchwał, przepisów prawa materialnego przez wadliwą ich wykładnię, a także przepisów regulujących procedurę podejmowania uchwał (np. wyrok NSA z dnia 17 lutego 2016 r. II FSK 3595/13).

Mając na uwadze powyższe, Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Warszawie orzekło jak w sentencji uchwały.

Przewodniczący
Wojciech Tarnowski